

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Enkrat za večkrat.

Ni ga človeka v Novem mestu, ki bi se mu bilo zgodilo že toliko krivic, in sicer javno v „Jutru“ in „Slov. Narodu“, kakor č. g. P. Pavlu, voditelju dijaške marijanske kongregacije. Če čitaš napade na tega patra in ga ne poznaš, si moraš misliti, da je to prava zver. Če so ti pa znane razmere v Novem mestu sedanje in polpretekle, se boš spomnil na tiste slučaje, ko je Kristus izganjal hudobne duhove. Obsedenci so se pod vplivom hudobca penili, se metali na tla in besneli, ko se jim je približal Odrašenik. Podobno kot ti obsedenci se vedejo nekateri v Novem mestu od tedaj, ko je bila ustanovljena marijanska kongregacija, ki jo vzorno, z veliko požrtvovalnostjo in nesebičnostjo vodi č. g. P. Pavel.

Mladina sama čuti, da ji je treba poleg šolskega verskega pouka in vzgoje še mnogo več v tej dobi, ko se z vsakim novim letom življenja množe nevarnosti. Kako je dijak sam o tem prepričan, najlepše dokazuje število kongreganistov, ki je na novo-miški gimnaziji največje vseh gonji proti kongregaciji.

Ne bom se oziral na prejšnje izbruhe v omenjenih dveh listih proti P. Pavlu, ampak samo na zadnja dva članka v „Slov. Narodu“ z naslovi: „Strupeni sadovi strupene klerikalne vzgoje“ in „V dobrih rokah“. Iz obeh diha res strupeno sovraštvo proti vsemu, kar diši po veri. Oba sta polna tako nesramnih laži, obrekovanj in sumničenj, da sta se radi slabe vesti njiju očeta previdno skrila za hrbet urednikov dobro vedoč, da sta s tem hudodelstvom zaslužila zaničevanje in da bi hodila žagat po mestu drva pod primernim nadzorstvom — če ne po paragrafih, pa po sodbi poštenih ljudi.

Oba članka trdita, da so se dijaki silili vstopiti v kongregacijo — čudno je le to, da kongreganisti ničesar ne vedo o tem. Prvi dopis pravi, da so vstopili večinoma le duševni slabiči. — Letno poročilo 1910/11 pa kaže 35 dijakov odličnjakov, in izmed teh jih je bilo 22, torej dobre tri petine kongreganistov! Obrek-ljivi člankar jih grdi, da so mislili, da bodo izdelovali kar sami od sebe — menda zato, ker so v Marijini družbi. Vodja mu pa lahko dokaže s pravili družbe in z dejstvi, da se zahteva vestno izpolnjevanje šolskih dolžnosti.

Nizkotno misleča dopisnika trdita, da se v Marijini družbi dijaki navajajo k temu, da postanejo izdajice, podlezi, breznačajnejši, zavratni in zahrbtni denuncijanti, revolucijske narave, hinavci — trditve, ki res v „bengalični“, ne, v satanski luči kažejo vso podlost, nepoštenost in vražjo zlobnost teh ljudi, ki so v svoji nesramnosti še tako drzni, da pišejo, da so „že večkrat svarili stariše, naj ne puščajo v roke notoričnih pohujševalcev mladine“. Kaj je govoril in k čemu je navajal P. Pavel kongreganiste, to se lahko vsak trenutek izkaže, ker ima govore pisane. Izreči sploh tako ostudno sumničenje o voditelju marijanske kongregacije je nekaj tako umazanega, da bi tega ne storil tudi podel, s sovraštvom do krščanstva napolnjeni žid. To je mogoče le na Kranjskem pri nekaterih dopisnikih „Slov. Naroda“ & Co.

Če sta dva kongreganista zagrešila kaj, za to je vodja kongregacije tako popolnoma neodgovoren, kot je neodgovorna katoliška cerkev za to, da sta ta dva katoličana, dopisnika „Slov. Naroda“, tako breznežno brezvestna — če sta sploh še katoličana.

Kar pa piše drugi člankar o maščevalnosti in verski blaznosti, s katero rad straši, naj raje vpraša sebe, če mu ni vodila pero maščevalnost — in blaznost. Na sprejemanje denunciacij se pa sam izborna razume, le da so ali napačne, ali jih pa sam potvari. Boji se „bacilonosev“, zato naj le razkuži najprvo svoje pero. Govori o idijotstvu. Naj pride le k P. Pavlu, ga bo lahko marsikaj pametnega naučil, zlasti poštenosti v sodbi o drugih ljudeh.

Č. g. P. Pavel ni hotel odgovarjati nikdar na ostudne napade v „Jutru“ in „Narodu“, tako blato ga sploh ne doseže. Čista vest se ne razburja tako hudo in tako naglo, kakor nečista. Dokaz odveč. Prepričan pa naj bo, da vsi dobro misleči s priznanjem, nad sto skrbnih starišev s hvaležnostjo spremljajo njegovo delovanje v prid mladine.

Dr. Ciril Azman, gimn. katehet.

Gospodarstvo.

Praščjerejci sejajte radič in mangold.

V zadnji številki „Dol. Novic“ je pod naslovom: „Naša praščja trgovina“ omenjeno, kako se je pri nas na Dolenjskem v zadnjih šestih letih praščjereja povzdignila. Samo iz novomeškega političnega okraja narastel je izvoz praščjev v druge dežele po naši železnici za nič manj nego 5644, kajti leta 1906 izpeljalo se jih je 14.050, no pretečeno leto pa 19.594. V istem poročilu je bilo tudi rečeno: „Gotovo je, da se bo dala praščjereja še povzdigniti. V prvi vrsti pa moramo povzdigniti pridelek praščje klaje, kajti zadostna krma je glavni pogoj za razširjenje praščje reje.“ No k zadostni krmi prištevati gre pač v prvi vrsti poletna krma. Sejati treba v ta namen rastline, katere dajejo pri prilično kaj malem trudu velike množine tečne poletne krme, katera se da tudi hitro nabaviti, to je kar nakositi. In taki dve rastlini sta radič in mangold. Radič priporočale so „Dol. Novice“ skoro vsako leto, ki se je že tudi jako udomačil. Vsak, kdor ga je enkrat skusil, se je gotovo izjavil: ne, brez tega pa ne bomo nikoli več, sejali ga bodemo vsako leto. No kdor je lansko leto zadosti radičevega semena doma pridelal, ga bode letos tudi lahko sejal. Drugače bo pa v tej zadevi v tistih gospodarstvih, v katerih se ni nič radičevega semena pridelalo. Radičevo seme je namreč letos sila drago, kajti kilo stane 16 do 20 kron.

Za to priporočamo letos našim gospodarjem praščjerejcem še drugo rastlino, namreč takozvani „mangold“. Seme tega dobi se že za 4 krone kilogram. Mangold je neka vrsta pese. Navadni pesi, kakoršno se za praščje prideluje, podoben je mangold v vsem tako, da ni od nje v nadzemeljskem delu razločiti. V podzemeljskem delu razločuje se pa od pese v tem, da mu je ta v primeri k pesi, jako droban, že skoraj onemu hrena podoben. Praščji žro mangoldovo listje — surovo ali kuhano — kaj radi, in jim je tako redilno kakor radičevo. Prideluje se pa ta rastlina takole: Seje se takrat kakor navadno peso, naravnost na njivo. Njiva biti mora pa istotako kakor za peso dobro, močno pognojena, in setev biti mora prav redka, tako da pride rastlina od rastline malo ped narazen. Ako setev pregosto izkali, treba jo toraj zredčiti. Celo obdelovanje mangolda obstoji v tem, da se ga enkrat dobro okoplje ter opleje. Ko mu listje toliko doraste, da se da požeti oziroma pokositi, se prične to žeti ali kositi

ter domov spravljati. Na prostoru, kjer se je listje pred kakimi 14. dnevi poželo ali pokosilo, zraste v tem času že zopet drugo, ravno tako veliko, ali pa še večje listje. In tako se lahko od spomladi pa do zime na enem in istem prostoru mangoldovo listje pet do šestkrat požanje ali pokosi. Paziti treba pa pri tem delu seveda na to, da se listje prenizko ne žanje ali ne kosi, ker se sicer rastlinam srčica (vrhe) odreže, in potem seveda ne morejo več uspevati. Da mangoldu po zimi miši korenin ne objedo, ozeleni v drugem letu kakor radič vnovič, in žanje se ga lahko zopet kaka dva meseca. Najpriporočljivejša vrsta mangolda za prašičjerejo je pač tako zvani lyonski mangold z rumenkastim listjem. On je tudi najcenejši in njegovo seme imajo trgovci jestvin v Novem mestu in Kandiji na prodaj. Toraj prašičjerejci le po njem. —1—

Pred gradnjo belokranjske železnice.

V kratkem se prične delo za belokranjsko železnico. Po celi progi se bo začelo odpirati delo. S tujci in domačini se bo oživela vsa dolga proga od Novega mesta do Metlike. Na tisoče rok bo dan za dnevom kopalo in pripravljalo tla za železnični tir. Pričelo se bo novo življenje po teh krajih, ki ga ne bodo čutili samo podjetniki, delavci in najbližji sosedje, ampak ki ga bodo čutili daleč na okoli po Dolenjskem, ker bo segalo globoko v interese našega kmetijstva.

Brez dvoma je, da nam bo ta gradnja odnesla marsikaterega domačega delavca in posla in da nam bo močno otežkočila vse naše kmetijsko delo. To bo pa škoda! Že sedaj tožimo povsod, da ne moremo naprej, da zastaja delo, da pri najboljši volji ne moremo povzdigniti živinoreje, ker nam manjka delavcev in poslov itd. Še močneje se bo čula ta tožba med gradnjo železnice. Naša kmetija ne more tako dobro plačevati delavnih sil, kakor jih plačuje železnica in za to bodo ljudje toliko rajše iskali zaslužka pri železnici, čim bolj jih bodo tja vabili z dobro plačo.

Sicer pa svarimo naše delavce in jim toplo priporočamo, da naj se drže domačega dela! Res da se pri železnici nekaj več zasluži, ali zato se pa tudi več zapravi, tako da nazadnje ne ostaja nič! Delo pri železnici je težko, potrebuje več telesne sile in zdržema več in zato zahteva tudi večje življenske potrebe. Tako uče izkušnje! Zato pa naši delavci navadno niso nič na boljšem, če hodijo k železnici. Nasprotno pa močno trpi kmetija, ki že sedaj ječi pod neznosnimi stroški vsled pomanjkanja delavnih moči.

Na delo bo prišlo vse polno tujih delavcev iz krajev, kjer je doma premalo dela in premalo zaslužka, zlasti iz južnih dežel, iz Macedonije itd. Prišli bodo s tujimi podjetniki. Proti enim in drugim pa treba biti opreznim! Tuji obrtniki in delavci so vajeni pri takih prilikah na marsikaj, na kar mi nismo pripravljani. Zaraditega se rado zgodi, da domačini ne umejo položaja tako izkoriščati kakor ga izkoriščajo tujci. Tujci bogatí in odneso denar, dočim mora neprevidni in lahkoverni domačin večkrat gledati za denarjem, ki mu ga odneso tuji delavci in podjetniki v druge dežele. Torej pozor! —r—

Zabavi in pouku.

Nova Ezopova basen. — „Mir!“

„Ali si že slišalo“ — začne volk k jagnjetu — „kralj je zapovedal, naj ves prepir med nami neha in naj bomo enega mišljenja?“

Jagnje zaskaklja od radosti, ko čuje volka tako govoriti. „Slišalo sem pač to . . . Kako krasno, ko bi vsi ubogali, — nobenega prepira več, — vsi enih mislij“ — „Enih mislij“ — ponavlja volk. „Tako se glasi povečje. Ti torej privoliš, da te požrem?“ Komaj zajeclja do smrti prestrašeno jagnje svoj „ne“, kožže plane volk nanj in ga vrže na tla. „Upornik“ zagodrnja volk med tem, ko njegovi zobje že trgajo nedolžno žrtev, „upornik, takó ubogaš kralja? Ali je to pokorščina, s katero se bahaš?“ —

„Njega ni . . .“

Vesela žaloi gra v dveh dejanjih.

Zgodil se je velik zločin. Vse mesto je bilo v strahu in trepetu. Zlobna roka je vrgla par žarkov izpod svobodnega solnca kakor nekaj Jupiter-Gromovnik. In zasvetilo se je po vsem mestu in okolici, in ta svetloba je omamila poglavarje ljudstva, da so kar zatrepotali od strahu.

Ko so se po štirih dneh nekoliko zavedli, so pobegnili sporočit velikemu zboru, kaj se je dogodilo.

In veliki zbor je sklenil, zločinec mora umreti.

„Kje je zločinec?“ zaklicali so vsi in šla je četa s poveljnikom v mesto po mestnega sindika, da poišče ž njim velikega zločinca, ga zveže in odpelje v smrt.

I. V Gutenbergovem kraljestvu.

Ob solnčnem zahodu prikazala se je po velikem zboru odposlana četa v hiši gospodarjevi, kjer je mislila, da tiči zločinec.

„Kje je gospodar“, zadoni močni glas poveljnikov, „da nam pokaže zločinca?“

„Ga ni doma“, glasi se odgovor.

„A kdo je njegov namestnik?“

„Jaz“, zakliče vse prestrašeno malo dekletce z visokim sopranom.

„Vi?“ vpraša strogi poveljnik, kakor da bi dvomil o resničnosti teh besedi. „A kje imate hudodelca?“

„Kakšnega hudodelca, gospod“, se oglasi isti glasek. „Kaj pa se je zgodilo tako hudega?“

„Mar li ne veste, da smo poslani od velikega zbora“, — med tem dá neko listino dekletu v roke — „da poiščemo onega zločinca, ki se je drznil vzeti izpod svobodnega solnca nekaj žarkov in jih vreči ven med svet, da pridejo tudi do takih, katerim za enkrat še niso bili namenjeni.“

„Gospod, kako pa se je zgodil ta zločin?“ vpraša zopet drobni glasek.

„I, nekdo je vzel pero v roko, pomočil je v črnilo in je vodil po papirju: in zagledal je luč sveta oni članek, ki tako lepo sveti izpod svobodnega solnca, da omamlja vse naše poglavarje ljudstva in njih zaveznike. In ta papir ali kakor mu pravimo mi — rokopis bi radi, da ga zvežemo in odpeljemo v smrt.“

„O, če ni nič hujega, gospoda moja, potem pa kar za mano. Mislim, da ga bomo kmalu dobili. Tak hudodelec mora vun iz naše hiše, da nam ne pokvari še drugih svojih dobrih tovarišev.“

Veselo se vsuje četa za dekletcem v nadi, da dobi zločinca v roke. ga zveže in odpelje v smrt.

„Tu, gospoda moja, iščite hudodelca“, zakliče drobni glasek in pokaže na dvorano, odkoder je izšel usodepolni članek v tisočih izvodih v širni svet.

A glej ga spaka, dvorana prazna, „njega“ pa nikjer.

„Kje je zločinec?“ zabrni še enkrat zvonki glas poglavarjev, in hajdi, četa gre nazaj v prejšne prostore, se li ne skriva tam zločinec.

„Gospodje moji!“ zakliče dekletce v največjem strahu, „prav lepo prosim, ne iščite mi hudodelca v moji miznici, saj tu so samo najpridnejši pisemčki mojega . . .“ in tu zastane dekletcu glasek, kakor bi mu prišlo nekaj v grlo.

Četa se šegavo nasmehlja, poglavar pa v svoji usmiljenosti zaukaže, naj se ne vdre v srčne tajnosti prestrašenega dekleta, katero je končno vzel v svoje okrilje tudi četi mirno sledeči sindik.

„A kje je zločinec?“ oglasi se zopet četa.

„Pojdimo po knjižničarja, njemu so znane vse skrivnosti hiše“, zakliče eden izmed čete, odposlanec pa odide takoj v knjižnico.

Ves začuden stopi knjižničar pred nenavadne osebe.

„Kje imate stavek?“ se obrne načelnik do njega.

„Kakšen stavek?“ vpraša nejevoljen knjižničar.

„I kakšen stavek? — oni „izpod svobodnega solnca“, ki je omamila naše dobre poglavarje ljudstva, da se šele danes po preteku štirih dni nekoliko zavedajo.“

„To je pač čudno, gospoda moja, da poprašujete po stavku. Stavke je nedolžen, le rokopis je tisti, ki je po vašem mnenju prinesel našemu mirnemu mestu toliko gorja. Zdi se mi pa, da je stavek najbrže že razmetan, ker rabimo črke i za druge stvari.“

„Kje so torej rokopisi?“ vpraša zopet poveljnik čete.

„Tu zgoraj, gospoda moja. Sploh pa, na kak način vi poprašujete po tem? Imate li pravico?“

„Da, gospod, tu berite!“ in eden izmed čete poda knjižničarju neko polo.

Ko jo ta prebere, pokima z glavo, da je vse v redu, in pelje četo v zgornje prostore.

„Kje je zločinec?“ povprašuje zopet vsa četa.

„Ha, tu je,“ zakliče veselo eden izmed čete, ko zagleda polno rokopisov v strojnikovi mizi. A „njega ni in ni . . .“

„Kaj pa tu notri?“ vpraša poglavar in pokaže na spodnje predale mize.

„Tu sem prodreti pa ne morete, ker je zaklenjeno,“ se oglasi knjižničar. „Le počakajte, saj strojnik mora biti kmalu tu.“

„Tako naj nam gre eden po ključavničarja, da nam siloma odpre predale, kjer se mogoče nahaja zločinec!“ ukaže strogi poveljnik.

In kmalu je tu mestni ključavničar z rešto ključev.

„Gospoda moja, saj ne gori voda; strojnik bo kmalu tu, in odpre nam s ključi svoje predale, če je notri naš zločinec.“

Težko so se pomirili duhovi ter željno pričakovali odrešenika, po katerega se je že prej nemudoma poslalo.

„Kaj pa želite, gospodje?“ vpraša došli strojnik.

„Odprite svoje nam predale, li ne tiči v njih zločinec, ki mestu je povzročil toliko gorja.“

A glej „njega ni in ni . . .“

„Kaj če se ni skrila med pismi gospodarjevimi?“

In z novimi upi gre vsa četa v gospodarjevo pisarno.

„Kje ima gospodar spravljena svoja pisma, kjer morda se nahaja naš toliko iskani zločinec?“ glasi se zopet vprašanje.

„Tu notri so, a ključ od pisalne mize nosi gospodar vedno seboj, zato ne morete do pisem,“ pojasni jim prijazna gospodinja.

„Pa zapečatimo kar celo sobo, da nam ne uide on, ki je povzročil toliko gorja poglavarjem ljudstva in vsemu mestu!“ ukaže strogi poveljnik.

Z velikimi pečati so zaprli duri v pisarno, pred njo postavili so stražo, a ključ vzel seboj je veliki poveljnik.

„Kaj pa če ne tiči zločinec v vaših žepih,“ obrne z zadnjimi se upi še do strojnika. Pa tudi tu nič, le robec, ključ, nož, žveplenke.

In četa se je podala tja gori na visoki kapitol, da najde groznega zločinca mogoče v hiši očetovi. V daljavi pa se je čulo milodoneče fantovsko petje.

„Njega ni, oj njega ni, oj njega pa nikoder ni . . .“

(Konec prihodnjic.)

Francozi v Šent Rupertu.

Spisal Ivan Steklasa.

(Konec.)

V tretjič pa je bilo izdano sledeče ženitno pismo: L. 1812 dne 17. septembra sta stopila pred mene Jakoba Schullerja, uradnika za izkaz osobja občine Šent Rupert, v okrožju in poglavarstvu Novomesto, v okraju Šent Rupert, Josip Krmelj 50 let star udovec, kmet iz Brinja, in dekle Marija Zorc polnoletna neomogućena hči Ivana Zorca iz Škovca, ki sta me nagovorila, da provedem njuno poroko, ker je bil že oklic pred glavnimi vrati občinskega urada opravljen, in sicer prvi 6. sept. 1812 ob 9. uri drugi 13. sept. 1812 tudi ob 9. uri. Ker proti tej ženitbi dozdaj ni bilo nobenega ugovora, sem izpolnil njih zahteve, jima prebral vse zgoraj navedene spise, kakor tudi 6. poglavje zakonika Napoleona o zakonu, ter potem bodočega soproga in bodočo soprogo vprašal, ako se hočeta uzeti; in ker sta oba bodoča soproga vprašanje potrdila, sem razglasil potem v imenu postave, da sta Josip Krmelj in Ana Zore poročena. To pismo sem izdal v prisotnosti Lovrenca Dimca 48 let starega iz Šent Ruperta, in Franca Paulija tudi iz Šent Ruperta ter Martina Strmoleta 50 let starega iz Prelesja, in ko sem ga prebral, ga tudi podpisal, ker nobeden prisotnih ni bil pismen. Tako se je zgodilo na zgorajšnji dan in leto.

Mêr šentruperški.

Na kraju knjige sledi navadna opazka o sklepu uradovanja za l. 1812. Knjiga ima 3 popisane liste in 13 nepopisanih. Na zadnjem listu je podpisan predsednik ljubljanskega tribunala z navadno opazko kakor pri krstnih knjigah. Iz drugega komada istotake knjige so iztrgani razen prvega in zadnjega lista vsi drugi.

Poročna knjiga iz l. 1813. je enaka oni iz l. 1812. ter ima 10 popisanih listov. Napis je enak zunaj in znotraj, le kolek je

na levi strani. Podpisan je na kraju kot pregledovalec Gogala. Zapisanih je v knjigi 12 venčanih parov. Duhoven je smel cerkveno poročiti le one, ki so bili poročeni že od župana, to je, ki so sklenili ženitno pogodbo pred županom. Vsaka taka ženitev se je oglasila javno po navadi z bobnom, a tako poročeni se niso morali še cerkveno venčati. Narod se je le nerad udal tej novotarji ter ni propuščal, da se dá po stari navadi poročati v cerkvi tudi od duhovnika.

Tudi mrtvaške knjige so urejene na isti način kakor krstne in venčane; ohranili sta se po dve iz l. 1812 in 1813. Knjiga iz l. 1812 ima 8 popisanih in 12 praznih listov, ker so do 1. sept. 1812 mrlični samo po imenu zapisani, a od 1. septembra pa je za vsakega posebej od župana potrjena smrt. Mrličev je zapisanih do leto 72. Knjiga iz l. 1813 pa ima popisanih 13 listov (drugi komad 14) ter praznih 7 odnosno 6. Župan je zapisoval o mrličih takole: L. tisoč osem sto dvanajst 30. sept. sta prišla k meni Jakobu Schullerju uradniku za izkaz osobja občine Šent Rupert v okraju Šent Rupert, v okvirju in poglavarstvu Novomesto, Ivan Majcen in Franc Koren sosed, ki sta izjavila, da je 30. septembra ob desetih zvečer Jera Slapšek, trideset let stara, omožena, v hiši njenega moža v vasi Polje umrla. Po tej izjavi sem izdal sledeče poročilo ter ga prebral in podpisal, ker ni bil nobeden prisotnih pismen. Župan Schuller.

S početka je francoska vlada dovolila, da so še duhovniki zapisovali v krstne, poročne in mrtvaške knjige, ker ni bilo zato delo sposobnih županov; koncem avgusta 1812. pa so bile oddane vse uradne knjige župnijske županom. Tako se je zgodilo tudi v Šent Rupertu, kjer je začel uradovati župan 1. septembra 1812. Vendar pa je duhovna oblast naložila tudi duhovnikom, da vodijo še dalje svoje uradne knjige. Z letom 1814. je prenehalo francosko uradovanje v Šent Rupertu, ker že iz tega leta nimamo nobenega spisa več v imenu francoske vlade.

Dopisi.

Vinjivrh pri Semiču. Dne 13. svečana so se vršile občinske volitve. Hud je bil boj. Nasprotniki so si na vse mogoče načine prizadevali, da bi vsaj enega svojega pristaša spravili v odbor, pa vse zastonj. Vse njihove agitacije, prošnje in sile niso nič pomagale. Zmagala je S. L. S. z ogromno večino glasov v vseh treh razredih. Volitev župana in treh svetovalcev se je pa vršila dne 25. svečana. Županom je enoglasno izvoljen prejšnji župan Štefan Kočevar, svetovalcem pa Anton Oven, Janez Pečavar in Martin Klemenčič.

Iz Adlešič, 3. marca. Ker sem popisal v št. 3. Dol. Novic“ kak lep in ugoden je bil letošnji januar, naj opišem danes še m. februar, vsaj je letošnja zima tako nenavadna, da stari ljudje ne pomnijo tako lepe in gorke zime. Vsaj imamo mesto zime letos celo zimo le spomlad. Mesec februar je bil bolj podoben marcu ali aprilu drugih let, a včasih pa je še maja grje vreme. Toplomer je bil pri nas zjutraj ob 7. samo 6 dni pod ničlo, druge dni pa smo imeli navadno prav lepe, tople in solnčne dni, a včasih je bilo popoldan kar vroče, kakor o kresu. Od 3.—10. pa smo imeli vendarle tudi nekoliko snega, da vsaj vemo, da smo še v zimi. 13. smo videli že metulje. V sled nenavadne toplote se je vzbudila tudi narava zgodaj. Že v sredi so cvetele marjetice, zvončki, jeglički, jaternik, teloh i. dr. A v drugi polovici pa še spoml. žefran, lapuh, vijolice i. dr. Napete popke imajo tudi že črešnje, hruške. Bezeg pa je že nekoliko zelen. Ljudje so pridno delali po vinogradih. Več jih je že obrezalo. A trta je po režnji že solzila. Drugi so tudi že postavili. Nekateri so orali in že korenje posejali. Izmed ptic selivk sem videl 25. celo jato škorcev, a drugi so jih videli celo po zimi in se toraj, vsaj nekateri, lani niso niti izselili od nas. 26. je videl nekdo 4 divje golobe, a pisatelj teh vrst 28. prvo pastaričico, 29. pa 2 debelokljuna.

Iz Šent Jerneja. Dne 18. svečana t. l. je g. župan Ivan Repsel z dvema svetovalcema izročil krasno izdelane diplome novoizvoljenima častnima občanoma, in sicer veččast. g. župniku Antonu Lesjak in g. Francetu Bambič. Dne 25. svečana pa ravno tako tudi drugima dvema, to je: blagor. g. nadučitelju v pokoju Janezu Saje in g. Andreju Grabnar. Krasni so tudi okviri, ki jih je izdelal domačin kipar g. Jos. Hudoklin. Diploma ima običajni napis, obsegajoč glavne zasluge slavljence. G. župan je v vznešenih besedah pozdravil vsacega slavljence, ki se je toplo zahvalil za izkazano čast ter izročil dar v dobre namene. Čast taki občini, ki svoje zasluzence tako počasti. Slava jim!

Belokranjska železnica. Koncem svečana je bila gradnja oddana in sicer pod ugodnimi pogoji. Popusti so deloma precej

znatni. Prvi in drugi stavbeni kos je dobila tvrdka dr. Samohrd iz Brna, ki je popustila od proračunene svote 2,012.338 — 6 odstotkov; tretji in četrti (tunnel) tvrdka Biedermann iz Inomosta proti popustu 11·2 odst. od svote 5,067.854, in peti, šesti in sedmi kos (od Petrove vasi po Metlike) tvrdka Lončarič proti doplačilu 3·6 odstotkov, oziroma 4 in 4·8 odstotkov na proračunjeno svoto 2,326.396 K. Cela zgradba se je oddala za državo tako ugodno, da se napram proračunu 9,400.000 K prihrani blizu 600.000 K.

Iz Brusnic se nam poroča: V naš kraj se je nekod od Štajerskega priklatila tolpa ciganov. Dne 3. marca v nedeljo po noči so se nekateri cigani v gostilni do dobra napili. Nastal je med njimi prepir, prišlo do pretepa, v katerem je cigan svojega tovariša zaklal, da je v kratkem izdihnil. Gostilničarji so spet bogatejši za eno skušnjo, kak sad rodi predolgo popivanje, ako se ne drže policijske ure. — Isto nedeljo smo imeli poučno predavanje g. adjunkta Zdolška z Grma o sajenju drevesec, o vrednosti in porabi krmil zlasti orehovitih tropin in o svarilu, naj se domače trte ne sade kar v zemljo, ampak na ameriško podlago. Tudi mi Podgorci hočemo napredovati.

Domače in tuje novice.

Osebna vest. G. Leon Bloudek je bil imenovan stavbenim svetnikom in se je vsled tega preselil k deželni vladi v Ljubljano.

Iz sodne službe. Za okrajnega sodnika je imenovan dr. Anton Furlan ter z Brda premeščen v Novo mesto.

Iz finančne službe. G. Ivan Lončar, c. kr. finančni svetnik, je prestavljen k tukajšnjemu davčnemu referatu in je že nastopil svoje mesto.

Cesarice Elizabete ženska bolnica v Novem mestu je dala na svetlo III. letno poročilo, ki kaže razvoj tega človekoljubnega zavoda. L. 1911 je bilo oskrbovanih 849 bolnikov, med temi je bilo ozdravljenih 473, izboljšanih 267, neozdravljenih 31 in umrlo jih je le 30. Operacij se je izvršilo 315, mej temi jih je le 5 umrlo. Koncem omenja poročilo raznih nadzorovalnih oblasti, dobrotnikov, posebej še novomeških dām, ki so bolnim napravile veselje za božične in velikonočne praznike ter se priporoča še nadaljni blagotajnost.

Neprevidena smrt. Poroča se nam, da je okrog pusta šel oče Avsec, posestnik iz Gotne vasi, obiskat svojega sina, ki župnikuje v St. Juriju pod Kumom. Od Mirne naprej je šel dalje peš. Oglasil se je v Dolih pri znanem mu g. župniku ter pričel nekako do meje št. jurske župnije. Pri nekem mostiču mu je najbrž postalo slabo, omahnil je in padel v memotekoči potok. — Doma se jim je čudno zdelo, ker ni bilo nobene vesti od očeta. Poprašajo župnika, ki pa tudi ni vedel, da pride; hotel je namreč sina presenetiti in razveseliti. Župnik v skrbeh popraša in izve žalostno dejstvo, da so ravnokar našli očeta mrtvega. Mesto veselja je zavladala žalost. Pokopali so očeta med splošnim sočustvanjem na št. jursko pokopališče. N. p. v m.!

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Novo mesto ima IV. občni zbor dne 18. marca 1912 z običajnim vspehom ob 2. uri popoldan pri c. kr. okrajnem sodišču soba št. 6. Člani udeležite se!

Avstrijsko mornarično društvo. Podružnica avstrijskega mornaričnega društva se je 15. svečana t. l. ustanovila v Novem mestu. Odbor se je konstituiral sledeče: Predsednik: preblag. g. Viljem baron Rechbach, c. kr. dež. vladni svetnik, podpredsednici: gospe Leopoldina dr. Schegulova in Ana dr. Slančeva; odborniki: g. Franc Brežnik, c. kr. gimn. ravnatelj, mil. g. dr. Sebastijan Elbert, inf. prošt ter g. Anton pl. Pöll, c. kr. polkovnik v p.; blagajnik in zapisnikar: g. Karel Golia, c. kr. davčni asistent. Za društvo vlada veliko zanimanje, isto šteje sedaj že 44 članov in je upati, da se to število v kratkem podvoji. Pristope sprejema g. davčni asistent Golia, blagajnik novomeške podružnice. Centralno društvo priredi vsako leto za svoje člane več potovanj. Prvo letošnje potovanje bo v času od 21. do 29. malega travna t. l. po dalmatinskem obrežju. Člani društva imajo pri takih potovanjih posebne ugodnosti. Prijave za potovanje sprejema tajništvo avstrijskega mornaričnega društva na Dunaju IX., Schwarzschanerstrasse 15, katero pošlje na željo tudi brezplačno načrt za to potovanje.

Liberalnim moralistom v spominsko knjigo. Liberalni dopisnik „Slov. Naroda“ se je že parkrat obregnil ob članice „Meščanske zveze“. Psuje jih s tercijskama in daje jim priimke, katerih si pošteni človek niti v usta ne upa vzeti. Za enkrat svetujemu liberalnemu „svetniku“, naj nekoliko brzda svoje pero

in naj pusti pri miru pošena dekleta. Je pač značilno za liberalce, da se izigravajo za največje moraliste ravno ljudje, ki ne poznajo nikake morale, ampak se valjajo v samem blatu in nesnagi. Saj poznamo oni slavni oktet, ki je vsled svojih muzikalčnih študij v hotelu „pri Pošti“ povzročil draginjo mleka v mestu. Ako ne bo miru, bomo z bengalično lučjo posvetili v brlog liberalnih moralistov. In če bo pri tem prizadet kateri sicer mirnih meščanov, naj se gre zahvalit dopisniku, ki blati pošena dekleta po „Slov. Narodu“ in drugih liberalnih časnikih.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu februarju 1912 je 215 strank vložilo 86.053 K 58 h; 230 strank vzdignilo 113.007 K 75 h; 5 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 19.100 K; stanje vlog 3,546.838 K 16 h; denarni promet 405.545 K 74 h; vseh strank bilo je 982.

Gradnja belokranjske železnice. Dr. Samohrd, imetelj tvrdke za stavbena podjetja, ki je prevzel prve kose železnične gradbe, je začetkom meseca že došel v mesto. — Tvrdka Biedermann iz Innsbrucka tudi išče primernih prostorov. Te dve tvrdki bota imeli svoje pisarne v mestu. — Gradnja je že privabila mnogo ptujcev.

Glasba. Naš rojak č. p. Hugolin Sattner je uglašil prvi slovenski oratorij, ki je največje slovensko koncertno delo. Izvajal se bo v Ljubljani v „Unionu“ 13. 14. in 17. marca zvečer. Delo obsega tri dele: I. del Marijina smrt na zemlji in prehod v večnost; II. Marijino vnebovzetje, prihod v nebesa; III. del Marijino kronanje v nebesih. Oratorij vsebuje samostojne orkestralne točke, mogočne mešane zборе, ki predstavljajo deloma nebeščane, kore angelov in zemljane. Solistične vloge imajo: Marija v spevih in v svojih spevih in v svojem hrepenenju združiti se z nebeškim ženinom, njen govor pred smrtjo in njeni Boga slaveči spevi — jubilačij ob njenem kronanju v nebesih (sopran); drugo glavno vlogo ima ženina — sv. Duh v nebesih, ki kliče Marijo k sebi v I. delu in pripovedovalec ter proroški glas v II. in III. delu ima bas — baritonist; nadaljne vloge imajo angeli, in sicer sopran in tenor. — Pri koncertu bodo sodelovali: vlogo Marije poje koncertna pevka ga. Pavla Lovšetova, vlogo sopranskega angelskega glasu poje ga. pl. Foedranspergova, vlogo tenorskega angelskega glasu g. operni pevec Ljubiša Iličić in vlogo sv. Duha — ženina, pripovedovalca ter proroškega glasu — operni pevec g. Josip Križaj. — Vsi ljubitelji lepe glasbe naj pohite k oratoriju.

Pojasnilo. „Domoljub“ je v svoji 8. št. dne 22. febr. t. l. — in kmalo potem tudi „Slovenec“ — objavil krasno pismo, ki ga je bivši deželni glavar Fran pl. Šuklje pisal „Kmečki Zvezi za Belokrajino“ kot odgovor na njeno prošnjo, naj bi še vstrajal in ne odložil belokranjskega mandata. Vsled tega je pl. Šuklje odgovoril, da to ni več mogoče. A dotično pismo je bilo koj po njegovem prihodu na Kamen datirano 6. januarja, ne pa 6. febr. kakor je stalo v „Domoljubu“. V zadnji številki „Novice“ oziraje se na Domoljubove in Slovenceve objave prinesle notico „volitev v Belikrajini“, v kateri se naznanja, da je izvršilni odbor S. L. S. proglasil kandidature prof. Dermastia ter pristavlja, „da naj se somišljeniki drže tega kandidata češ: s tem bodo tudi ustregli želji odstopivšega poslanca pl. Šukljeta“... Vsled izražene želje gosp. dvornega svetnika radi izjavljamo, da bi na podlagi take stilizacije kateri rojakov utegnil sklepati, kakor da bi se bil pl. Šuklje s svojim listom spustil v volivno agitacijo za kako osebo. To pa ni bil namen dotičnega lista. On sploh ni posegel v to volivno akcijo. Ako morda drugi njegovo pismo izrabljajo, ne sme padati nanj senca kake nedoslednosti.

Današnjemu listu prilagamo vabilo na naročbo Conan Doyle Sherlock Holmes, detektivske povesti.

Gospodarske drobtine.

— **Enodneven cepilni tečaj za vinogradnike** priredi c. kr. vinarski nadzornik g. B. Skalicky začetkom meseca aprila pri državnih trtnici v Bršlinu pri Novem mestu. Poučeval bode v novem cepljenju in siljenju ameriških trt (ključev), s pomočjo katerega se da vinograd najhitreje in najceneje obnoviti. Zglasiti se je do 25. t. m. pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Kandiji pri Rudolfovem.

— **Vinogradniki**, ki želijo dobiti trtne škropilnice „Avstrija“, „Hydrolina“, „Automata“ itd., ali pa razne priporočljive žveplalnike po znižani, tovarniški ceni, zglasijo naj se vsaj do 25. t. m. po županstvu ali pa naravnost pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Kandiji pri Rudolfovem. Cenik teh strojev je pri županstvu na razpolago, ozir. se vsakemu, ki se zanj zanima, dopošlje po pošti.

— **Državna trtnica v Bršlinu** oddaja ključje in sajenke prave, sive vipavske beke, katera daje prav fine, mehke šibice,

ki so posebno pripravne za vežnjo trt. Ključni se oddajo po 1 vinar, sajenske po 2 vinarja. Kdor jih želi dobiti, sporoči naj to takoj c. kr. vinarskemu nadzorstvu v Kandiji pri Rudolfovem in naznani naj, ali se mu naj pošljejo beke po pošti na dom, ali jih pa misli prevzeti pri oddaji trt. Pri poštnih pošiljkih je najbolje denar za beke in 40 vinarjev za ovoj in spremnico do 100 bek in 20 vin. za vsakih nadaljnjih bek več.

— **Oddaja čistokrvnih plemenskih bikov, kupljenih z državno podporo.** Iz državne redne podpore, potem iz državne podpore, ki odpade na kranjsko deželo za povzdigo živinoreje glasom državnega zakona z dne 30. decembra l. 1909. za letošnje leto, in z deželno podporo se nakupi večje število plemenskih bikov, ki so za zboljševanje govedi na Kranjskem primerne, in sicer: a) plemenski biki simodolske pasme (rumenobelo lisasti z belo glavo), ki se oddajo samo v kraje ljubljanske okolice in na Notranjsko, kjer je ta pasma že vpeljana; b) plemenski biki sivkaste pasme (enobarvni, sivkasti ali rjavkasti), ki se oddajo samo na Dolenjsko in v ostale kraje na Notranjskem, in c) plemenski biki pingavske pasme (temnordeče lisasti), ki se oddajo samo na Gorenjsko. Nakup in oddajo teh plemenskih bikov s pomočjo omejenih podpor izvršita po določilih zakona z dne 30. decembra l. 1909. po medsebojnem dogovoru deželni odbor kranjski in c. kr. kmetijska družba kranjska. Nakup plemenskih bikov iz redne državne podpore izvrši podpisani glavni odbor. Oddaja plemenskih bikov, nakupljenih iz državne podpore na podlagi zakona z dne 30. dec. 1909 in iz deželne podpore se bo pa vršila dogovorno z deželnim odborom, zato je vse prošnje za plemensko živino vlagati pri podpisanem glavnem odboru, ki potem v skupni seji z deželnim odborom določi prošnjike, ki jim je ustreči z oziranjem na sredstva, ki bodo na razpolaganje. Vsak prosilec naj se zgleda le za živali tiste pasme, ki je dotični pokrajini primerna, oziroma kjer je že vpeljana. V prošnji se mora jasno povedati, za katere pasme plemenske živine prosilec prosi. Na prošnje za živali tistih pasem, ki niso primerne prosilčevi pokrajini in ki niso pravčasno vložene, se kratkomalo ne bo oziralo. Pri oddaji bikov plemenjakov se bo oziralo tamkaj, kjer so živinorejske zadruge, v prvi vrsti na te, povsod drugje pa pri oddaji plemenskih bikov najprej na prošnje podružnic in županstev, in potem šele na zasebnike. Prošnje je vložiti za simodolske bika do 15. marca t. l., za bika drugih pasem do 31. marca t. l. pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Na prepozno došle prošnje se kratkomalo ne bo oziralo. Vsak prosilec za plemenskega bika mora v prošnji naznaniti, oziroma se zavezati: 1. da je pripravljen njemu prisojenega plemenskega bika sprejeti ob pravem času na oni postaji, ki bo določena, in sicer tisto žival, ki jo določi odbor; 2. da plača ob sprejemu bika polovico nakupnih stroškov, in sicer takoj, kajti na upanje se nobena žival nikomur ne izroči, in 3. da podpiše zavezno pismo, da se zaveže imeti prejetega bika toliko časa, dokler bo za pleme sposoben, najmanj pa dve leti. Ravnati z njim po navodilih umne živinoreje in se tozadevno podvreči tudi nadzorstvu deželnega odbora. Kdor se ne drži vseh točk zaveznega pisma, ali komur po njegovi krivdi sprejeta žival pogine ali za pleme nesposobna postane, se zaveže povrtni ostalo polovico kupnine. Oni živinorejci, ki dobe plemenskega bika, kupljenega iz deželne ali državne podpore, dobe za vsak mesec, ki imajo bika čez dve leti, po 10 K nagrade, a morajo imeti bika najmanj štiri mesece čez dve leti. Ta nagrada se izplača le onim, ki pravilno in redno vodijo po zakonu predpisane skočne zapisnike, in sicer le za čas, ko se je bik resnično rabil za pleme. V Ljubljani, 10. marca 1912. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

— **Oddaja modre galice.** Nujno prosimo županstva, na katera smo se obrnili zaradi modre galice, da nemudoma sporoče novomeški kmetijski podružnici, koliko so jo naročili gospodarji dotične občine. Podružnica si mora namreč že sedaj zagotoviti potrebno množino in zato more že sedaj naročiti galico. Naročila jo bo pa le toliko, kolikor jo naroče vinogradniki. Nič več in nič manj! Cena modre galice bo letos po 60 h za 1 kg. —

Raznoterosti.

Vsa čast takemu postopanju, kakeršno najdejo naši bravci v sledečem pisanju Nju ekselence Leona barona Freytagh-Loringhoven, svetnika Vesel-ovega vitežtva in ces. ruskega državnega svetnika v Arensburgu, Kommandantenstrasse 5, otok Ösel, gub. Livland. — Nju ekselence piše: „Smatram za dolžnost, priporočati vsemu človeštvu izboren Fellerjev fluid z znamko „Elsa-

fluid“ vsepovsodi. Opozoril sem tovariša izza šolskih let ter zdravnika v Petrogradu na to izvanredno lečilo in imel sem priliko, drugzega zdravnika iz Petrograda, ki poseduje tu močvirno kopališče, z-Fellerjevimi Elsafluidom rešiti močnih revmatičnih bolečin v ramah, kojih ga niti njegova lastna zdravila niso ozdravela. Tako vporablja neki zdravnik v Danzigu na Zapadnem Pruskem v svoji praksi Fellerjev fluid, kateremu želim, da se v blagor človeštva, kar najbolj mogoče razširi in donša svogemu iznajditelju zaslužno slavo.“ — Upamo, da poskusijo tudi naši bravci. Ducat za poskus 5 kron poštine prosto pri lekarnarju E. V. Fellerju v Stubici, Elsaplatz št. 287 (Hrvatsko).

* **Ljubezen moža.** Kako se more ljubezen moža pridobiti in ohraniti, to je že mnogim dekliskim in ženskim srcem povzročilo preglavice in otožne ure. Že pred stoletji je nežni spol mislil o tem, in je tedaj čestokrat poskušal, pridobiti si ljubimca s čarovno pijačo in s prikupljivimi pomočki. Dandanes so naša mlada dekleta in žene na boljšem, zakaj pove se jim nezmotljivo siguren recept, ki je tisočkrat preizkušen. „Uči se dobro kuhati, dete moje, zakaj ljubezen moža gre skoz želodec“, jim svetujejo izkušene matere, „in vpoštevaj tudi osobito to, da se samo s pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo more pripraviti okusna in zdrava kavina pijača. Pristna „Kathreinerjeva“ je v svoji nedosežni izbornoosti vedno enaka, in spriče njene nizke cene dosežeš v gospodinjstvu prav lepe prihranke.“ Z utripajočim srcem opazijo ubogljive hčere tudi vselej, da izvoljenci njihovega srca visoko cenijo gospodinjstve lastnosti.

MOJA STARA

38-24-2

skušnja je in ostane, da je za odstranitev pég, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne in mehke kože ter bele polti najboljšo sredstvo svetovno-znano „Steckenpferd-Lilienmilchseife“ znamke Steckenpferd tvrdke Bergmann & Co., Tetschen a/E. Komad po 80 h se dobi v vseh lekarnah, drožerijah, prodajalnah parfumov in vseh v to stroko spadajočih trgovinah. — Istotako se priporoča Bergmannova lilijina krema „Manera“ kot izborna sredstvo za ohranitev nežnih, belih, ženskih rok; lonček po 70 h se dobi v vseh trgovinah.

Dražbeni oklic.

E 1164/11

5

Dne 22. marca 1912 dopoldne ob 11. uri bo pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 8 dražba zemljišč vl. št. a) 152, b) 46, c) 422 in d) 497 k. o. Rudolfovo, obstoječih a) iz enonastropne hiše št. 62 v Novem mestu in stavbišča ter gozdne parcele v „Basnu“; b) iz hiše št. 28 v Novem mestu s klavnico in ledenico in hlevom; c) iz vrta in d) iz gospodarskega poslopja z lopo, stavbeno parcelo in kozolca s pritliklino vred, ki sestoji iz dveh konj, 1 velikega in dveh malih gospodarskih vozov, sani, slamoreznice, mlatilnice, čistilnice ter drugega potrebnega gospodarskega orodja.

Nepremičninam je določena vrednost na: ad a) 40.534 K 16 h, ad b) 10.000 K, ad c) 1792 K in ad d) 14.519 K 60 h; pritliklinam, ki spadajo k zemljišču ad d) pa 148 K 40 h.

Najmanjši ponudek znaša ad a) 20.234 K, ad b) 5000 K, ad c) 1195 K, ad d) 10.667 K, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, tičobe se nepremičnin smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5 med opravnimi urami.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 2. svečana 1911.

62

Dražbeni oklic.

E 1180/11 E 1211/11

6 7

Pri spodaj oznamenjeni sodnji, soba št. 6 bo dražba zemljišč:

I. Dne 22. marca 1912 ob 10. uri dopoldne vlož. št. 63, 64 in 84 k. o. Stranskavas, obstoječih iz hiše, gozda in 3 njiv s pritliklino, sestoečo iz 1 kadi, cenjeno skupaj na 2000 K.

II. Dne 27. marca 1912 ob 10. uri dopoldne vlož. št. 384 k. o. Družinskavas, obstoječega iz hiše, peči za opeko in 1 travnika, cenjeno na 970 K.

Najmanjši ponudek, pod katerim se ne prodaja, znaša: ad I. 1326 K 95 h; ad II. 646 K 67 h.

Dražbene pogoje in listine, tičobe se nepremičnin, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri tej sodnji v izbi št. 5 med opravnimi urami.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 8. svečana 1911.

64

Dražbeni oklic.

E 82/12

2

Dne 21. marca 1912 dopoldne ob 10. uri in eventuelno prihodnje dni se prodajo v grajščini Breitenau (Zalog) na javni dražbi:

Različna sobna in hišna oprava, 1 kočija, 1 sani, 1 pianino in 1 blagajna (Wertheim).

Reči se morejo ogledati dne 21. marca 1912 med 9. in 10. uro dopoldne v „Breitenau“.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 14. svečana 1912.

63

Loterijske številke.

TRST,	24. februarja	4	8	3	14	24
GRADEC.	2. marca	87	75	57	23	40

ZAHVALA.

53

Podpisana se najpristréneje zahvaljujem velecenj. gospodu županu Jos. Zorc-u v Kandiji za njegovo veliko dobroto, ki mi jo je izkazal s svojo nepopisno požrtvovalnostjo in pomočjo v nujni potrebi pri moji goveji živini. Bog mu poplačaj stoterokrat, ter nam naj ohrani takšnega moža, ki tako rad pomaga ljudstvu in kmetu ob vsaki uri, po noči in po dnevu, še prav mnogo let!

Dol. Težka voda, 26. svečana 1912. Johana Blatnik.

V službo želi stopiti

55

takoj ali pozneje, mož v starosti 43. let. Želi službo gozdarsko ali za kočijaža, dobro navajen v gozdu ali pri živini. — Tudi bi sprejel službo vavpta ali pri novi železnici za zapisnikarja šiht. Naslov pove upravnistvo tega lista.

Razglas.

Občni zbor okrajne bolniške blagajne za politični okraj Rudolfovo se bode vršil na nedeljo, dne 31. marca 1912 ob 10. uri dopoldan v blagajniških prostorih v Rudolfovem.

K temu shodu so vabljeni in imajo pravico samo 30. marca 1910 izvoljeni delegati, kateri se imajo na zboru z izkaznicami legitimirati.

DNEVNI RED:

1. Poročilo g. načelnika o blagajniškem delovanju v pretekli upravni dobi.
2. Poročilo blagajnika o računskem zaključku.
3. Poročilo zastopnikov nadzorovalnega odseka in rabsodišča.
4. Volitev načelnistva.
5. Volitev nadzorovalnega odseka.
6. Volitev rabsodišča.
7. Razni predlogi.

Ako bi občni zbor po pravilih ne bil ob 10. uri sklepčen, vrši se eno uro pozneje pri vsakem številu delegatov.

Okrajna bolniška blagajna v Rudolfovem,
dne 9. marca 1912.

65

Makso Petrič, t. č. načelnik.

Vabilo.

67

Posojilnica v Črnomlju

:: registrovana zadruga z neomejeno zavezo — ima ::

redni občni zbor

v nedeljo 24. marca 1912 popoldne ob polu 3. uri
v lastni hiši posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnatelja o delovanju posojilnice leta 1911.
2. Predlaganje računa za l. 1911 in sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
3. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev za prihodnjo triletno dobo in določitev nagrad za 1912, 1913 in 1914.
4. Nasveti.

Ako ne bi bil ob polu 3. uri občni zbor sklepčen, vrši se občni zbor isti dan ob 3. uri popoldne z istim dnevnim redom in na istem kraju brez ozira na število navzočih zadržnikov.

Načelstvo.

Dva posestva na prodaj.

Prav po nizki cení prodá Franc Gorše, vas Dobindol št. 19, fara Toplice pri Rudolfovem, dva posestva. K vsakemu posestvu še posebej njive, gozd in vinograde.

60-3-1

Ivan Kuntara, - tapetnik in dekoratnik -
v Šmihelu pri Rudolfovem
se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega tapetovanja. — Za naročilo zadostuje dopisnica. 57-3-1

Hlapca za na žago

sprejme takoj Matija Spreitzer, Stara žaga, pošta Črmošnjice.

GOSTILNA

61-2-1

s prodajalno in žganjarijo

ter z vsem gospodarskim poslopjem in z zraven spadajočim posestvom (popreje posestvo Jožefa Šimca) se prodá takoj iz proste roke. Lahko se kupi vse skupaj ali pa zemljišče posebej. Leži tik župne cerkve Stopiče in je vse v prav dobrem stanu. — Natančneje se izvé pri Jeri Bele v Črmošnjicah ali pa pri Johani Blatnik na Spodnji Težki vodi, obe župnije Stopiče, pošta Kandija pri Novem mestu.

Podpisano grajščinsko oskrbništvo išče
tesače za bukove švelarje (prage)

v gozdu na Gorjancih. Plača je od 65 do 70 vinarjev od švelerja, dobro stanovanje in kantina ravno tam.

68

Oskrbništvo Ruprčvrh.

Naznanilo.

23-3-3

Na novi žagi gosp. Iv. Kunstl-na poleg kolodvora v Bršljinu prodajajo se hrastova drva na metre, kakor tudi hrastovi odpadki od cirkularne žage, katerih ni potreba več žagati. Ravno tam dobi se tudi hrastovo žaganje in žagani hrastovi koli za trte. Za mizarje so na prodaj od 1 cm in več debele hrastove deske. Bukova drva se na tej cirkularni žagi lahko takoj razžagajo. Stoječi ali pa vže posekani hrasti se na tej žagi v vsaki množini kupujejo ter za gospodarsko potrebo hlođji ali rklji sežagajo.

Na prodaj je hiša št. 3 z vrtom in hlevom
v Kandiji pri Novem mestu

ležeča ob Krki pri izlivu Težke vode, ne daleč od bodočega kandijskega kolodvora belokranjske železnice. Cena po dogovoru. Del kupnine se lahko vknjiži.

Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

26-3-3

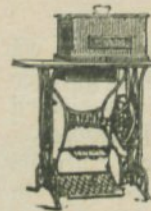
Najnovejši in najboljši

šivalni stroji

po najnižjih cenah dobivajo se vedno v zalogi pri
Josip Ogoreutz — Novomesto

Ugodni plačilni pogoji.

40-0-3

Odda se v Kandiji

59-0-1

lepo stanovanje

obstoječe iz 1 sobe in kuhinje s pritklinami, samostojni gospej ali gospodični. Lahko takoj. — Vpraša se v upravnistvu tega lista.

Najbolj zdrava
kavina pijača
je že 20 let

Kathreinerjeva
Kneippova
sladna kava.

Resničen
nadomestek kave!

Kathreinerjeva
pivnosa prečo v hišo.

56-3-1

≡ Arhitekt ≡

Makso Sbrizzai

mestni stavbenik v Novem mestu

Ljubljanska cesta št. 262 v pritličju
(Mestna hiša, nasproti drevoredu)

prevzema tudi na vzunaj:

izdelovanje načrtov visokih

stavb, železo-betonskega

dela, popravila in vsa v to

: stroko spadajoča dela :

po krajevnih cenah.

44-10-2

Tu Vam nudimo izvrstni Fellerjev rastlinski fluid takoimenovani „Elza fluid“, o katerem smo prepričani, da ublažuje bolečine, krepi in zdravi kite, žile in ude ter preganja vnetje. Isto učinkuje pomirujoče proti revmi, nervoznosti, bolenju, glavobolu in zobobolu, proti bolečinam v vratu, v križu in je izvrstno sredstvo proti migreni; okrepuje oči — sploh zavaruje proti posledicam prehlajenja, kakor kašelj, hripavosti, nahodu itd. — Pristno je z imenom „Feller“ na steklenici. 12 malih, ali 6 velikih, ali 2 specialnih steklenic franko K 5.—, 24 malih, ali 12 velikih, ali 4 specialnih K 8-60, in 48 malih ali 24 velikih ali 8 specialnih K 16.— poštne prosto.

Konečno naznanjamo, da se poslužuje tisoče ljudi z uspehom Fellerjevih odvajajočih rabarbara — in „Elza pil“ proti bolečinam v želodcu, krču, in proti pomanjkanju teka, gorečici, bruhanju, slabostim, kolcanju, napetosti, zabasanosti ter proti motenju prebavanja. Šest škatlic K 4.— franko.

Varujte se ponarejanja! Kdor želi pravi Fellerjev fluid in prave pile, naj naslovi svoje naročilo na

E. V. Feller, dvorni lekarnar v Stubici
Elsaplatz št. 287 (Hrvaško).

MOJ STARI

38-10-2

nazor je in ostane ta, da je proti prhljaju, prezačasni osivelosti in izpadanju las, kakor sploh za negovanje las, najboljšo sredstvo svetovnoznani „Steckenpferd-Bay-Rum“ znamke Steckenpferd, tvrdke Bergmann & Co., Tetschen a/E. — Dobi se v steklenicah à 2 K in 4 K v vseh lekarnah, drožerijah, prodajalnah parfumov in brivnicah.

58-3-1

Več tisoč lepih vkoreničenih trt riparije

proda po 4 vinarje Franc Seidl v Rudolfovem.

Milijoni **Kašalj** hripavost, katar, zasliženje, dušljivi in oslovski kašelj

s Kaiserjevimi prsnimi karamelami „s tremi smrekami“.

6050 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in privatnih oseb dokazuje gotov uspeh. - - -

Bonbončki jako dobro prijačo in so ugodnega okusa.

Paket 20 in 40 vinarjev, ovojček 60 vinarjev, se dobiva pri lekarnarjih: 1-20-10

Karl Andrijanič in J. Bergmann v Rudolfovem.

Podpisani uljudno naznanja, da je gospod

JOSIP JAVORNIK otvoril
ново skladišče desk

v Kandiji poleg bolnišnice Usm. bratov. V zalogi bode vedno suh les vsake vrste. Dobivajo se tudi mecesnove deske in stavbeni les. Ugodna prilika za dobavo lesa zlasti za p. n. gg. stavbenike, mizarje in slavno občinstvo. Cene zmerne. Postrežba točna. Za obilna naročila vabi

J. Judnič.

63-3-1

Popolnoma varno naložen denar Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

 $4\frac{3}{4}\%$ 5-0-5

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Za hranilne vloge kakor za vse posojilnične obveznosti — jamči poleg rezervnega zaklada in deležev čez 2200 zadrugnikov z vsem svojim premoženjem. Iz tega se razvidi, da malokateri denarni zavod nudi tolike varnosti kakor kandijanska hranilnica.

Josip Ogoreutz

trgovina sukna, platna, modnega in manufakturnega blaga
v Novem mestu 39-0-3

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega oblačilnega blaga za moške in ženske. Najnižje cene. Solidna in točna postrežba.

Gostilniški avtomat

nov, ki igra več komadov, se takoj po ceni prodaja. — Več pové Anton Medved na Ločenski cesti v Rudolfovem. 41-0-2

Ugodna prilika!!

Dve hiši

35-6-3

se iz proste roke prodajo pri Novem mestu poleg na novo gradeče se belokranjske železnice. Prva sestoji iz prodajalne, treh sob, kuhinje, kleti in sadnega vrta. Druga manjša iz velikega sadnega vrta (pripravnega za stavbišča) in njive ter delom gozda. Izve se pri Josip Košir-ju, krojaču in trgovcu, Novomesto.

Pozor Kmetovalci!

Priporoča se Vam v Novem mestu na glavnem trgu zraven Božiča

nova trgovina

kjer dobite specerijsko blago, kakor tudi železnino ter prve vrste čeških : strojev, slamoreznice, mlatilnice, : gepeljne, čistilnike, pumpe za vodo, kakor tudi vse drugo blago po najnižjih cenah.

25-3-3

Pirnat & drug.

: Edino pristno domače žganje! :

Slivovka, Brinjevec, Grenčica, Planinski
-- liker, Višnjevca ter dobro znani --

„Carski hruškovec“
se dobi v trgovini „M. Seidl nasl.“

BRATA KOBÉ

- kjer prodajajo tudi v vsaki množini -

 „najbolj zanesljiva semena“

kakor: krmilno peso, repo, korenje, razno-
vrstne trave, čebulček, ter zanesljivo

-- „kranjsko in nemško deteljo“. --

24-3-3 **Vino** izvrstno, belo in rudeče, se prodaja po ugodni ceni, ter se odda v vsaki množini v grajščini **Bajnof** pri Rudolfovem.

Parna opekarna v Zalogu - Breitenau

naznanja, da je obče priljubljena, sedaj žgana

 zarezana

in stavbena opeka

v veliki množini na razpolago in se zamore takoj dobiti. Cena najnižja, kakovost izborna.

Naročuje se lahko po dopisnici. 46-0-2